

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/45/2025
Identifikačné číslo spisu:	3110212015
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3110212015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Poľovnícky klub „Kulháň“, Topoľčany, Dopravná 2069/1, IČO: 31 202 594, zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Legerským, Trenčín, Nám. sv. Anny 25, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Bratislava, Dobrovičova 12, IČO: 00 156 621, o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19C/96/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. decembra 2019 sp. zn. 19Co/226/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 27. decembra 2019 sp. zn. 19Co/226/2018 a rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 19C/96/2010-704 z 28. júna 2018 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

Uznesenia Okresného súdu Trenčín č. k. 19C/96/2010-838 z 8 decembra 2022 a č. k. 19C/96/2010-839 z 8. decembra 2022 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) č. k. 19C/96/2010-704 z 28. júna 2018 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody z titulu ušlého zisku za poľovný rok 2008/2009 v sume 13.278 eur, za poľovný rok 2009/2010 v sume 13.278 eur a za poľovný rok 2011/2012 v sume 23.352 eur s príslušenstvom; žalovanej náhradu trov konania nepriznal; vyslovil, že štát má proti žalobcovi nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 100 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 3 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1, 2 a 3, § 6 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 12 ods. 1 a 3, § 16 ods. 2, § 80 ods. 3 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z. z.“), § 14 ods. 2, § 16 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1 zákona č. 23/1962 Zb. o poľovníctve (účinného do 31. augusta 2009). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to

príčinnú súvislosť medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania nájomnej zmluvy a tvrdenou škodou teda jej vznikom škody. Podľa skutkových tvrdení žalobcu, mala žalovaná spôsobiť škodu vo forme ušlého zisku vyčísleného znaleckým posudkom definovaného ako rozdiel medzi nákladmi a tržbami pri obhospodarovaní poľovného revíru Dubiská, ktorá mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom a to konkrétne tým, že správny orgán nerozhodol v zákonom stanovenej lehote o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva a teda z dôvodu nečinnosti správneho orgánu žalobca nemohol vykonávať právo poľovníctva (§ 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Z. z.).

1.2. Súd prvej inštancie následne uviedol, že predpokladom na to, aby žalobca mohol dosahovať zisk z výkonu práva poľovníctva, bolo schválenie zmluvy. Až na základe schválenej zmluvy, ktorá týmto schválením nadobúda platnosť, by bol žalobca schopný dosahovať zisk, teda vykonávať právo poľovníctva (§ 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Z. z.). V nadväznosti na uvedené konštatoval, že správne konanie sa skončilo právoplatne rozhodnutím, ktorým predmetná zmluva nebola schválená. Dodal, že v rámci správneho práva platí zásada judikovaná aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/176/2013, 5Cdo/274/2007 o prezumpcii správnosti správnych aktov v zmysle ktorej, ak správne rozhodnutia nie sú zákonným spôsobom zmenené, opravené alebo zrušené, musia byť považované za bezchybné a záväzné. Táto zásada teda znamená, že správny akt sa považuje za bezchybný, právne správny, pokiaľ nie je rozhodnuté o opaku. Právoplatné rozhodnutie, ktoré doteraz nebolo zmenené či zrušené, sa považuje za správne a vo vzťahu k tomuto konaniu znamená, že žalobca nemohol a ani nemôže na základe zmluvy č. 5593/08-30 vykonávať právo poľovníctva, teda dosahovať zisk, nakoľko zmluva schválená nebola, nestala sa platnou. Nie je pritom relevantné, ako dlho správne orgány konali, pretože príčinou toho, že zisk z výkonu práva poľovníctva žalobca nedosahuje, nie je to, že správne orgány konali dlho, nerešpektujúc zákonné lehoty, ale výlučne len to, že bolo vydané rozhodnutie o neschválení nájomnej zmluvy, ktoré je však ako právoplatné považované pri rešpektovaní prezumpcie správnosti rozhodnutí za bezchybné, teda pri ňom absentuje protiprávnosť ako nevyhnutný predpoklad vzniku škody. Navyše z titulu nezákonného rozhodnutia si žalobca nárok na náhradu škody neuplatnil. Skutočnosť, že správny orgán vydal meritórne rozhodnutie až po uplynutí zákonných lehôt, nemôže byť príčinou straty očakávaného zisku z budúceho výkonu práva poľovníctva, keď tieto následky vznikli výlučne ako dôsledok rozhodnutia o neschválení nájomnej zmluvy. V konaní, pokiaľ by mal byť žalobca úspešný, by muselo byť preukázané, že škoda z titulu nedosiahnutia zisku, by nenastala bez tvrdenej príčiny, teda bez nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v tom, že správne orgány nerešpektovali zákonné lehoty a konečné rozhodnutie vydali až po ôsmich rokoch. V tejto súvislosti dodal, že ani prípadné pochybenia správneho orgánu spočívajúce v nedodržaní zákonných lehôt by nemali vplyv na to, že zisk z výkonu práva poľovníctva by žalobca dosahovať nemohol, pretože by tak mohol konať iba na základe schválenej nájomnej zmluvy, ktorou ale doposiaľ nedisponoval. Z dôvodu nesplnenia predpokladu vzniku nároku na náhradu škody, a to príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a tvrdenou škodou, jej vznikom, ani jej výškou sa následne už nezaoberal, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol v celom rozsahu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. decembra 2019 sp. zn. 19Co/226/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie, konštatoval správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj právneho posúdenia. Odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné a nespôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujúce prijať iné závery. Skonštatoval, že súd prvej inštancie zohľadnil všetky skutočnosti, ktoré z vykonaného dokazovania alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia §191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval.

2.2. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, žalobca nepreukázal kumulatívne splnenie zákonom

požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to príčinnú súvislosť medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou. Súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že predpokladom na to, aby žalobca mohol zisk z výkonu práva poľovníctva dosahovať, bolo schválenie zmluvy. Až na základe schválenej zmluvy, ktorá týmto schválením nadobúda platnosť, by bol žalobca schopný dosahovať zisk, teda vykonávať právo poľovníctva. Správne konanie však skončilo právoplatne rozhodnutím, ktorým predmetná zmluva nebola schválená. Právoplatné rozhodnutie, ktoré doteraz nebolo zmenené či zrušené sa považuje za správne (sp. zn. 3Cdo/176/2013, 5Cdo/274/2007) a vo vzťahu k tomuto konaniu znamená, že žalobca nemohol na základe zmluvy č. 5593/08-30 vykonávať právo poľovníctva, teda dosahovať zisk, nakoľko zmluva schválená nebola, nestala sa platnou, a to na základe rozhodnutia správneho orgánu. Keďže žalobca nemohol právo poľovníctva vykonávať, nakoľko správny orgán rozhodnutím, ktoré doteraz treba pokladať za bezchybné, predmetnú zmluvu neschválil, nemohol dosahovať zisk. V danom prípade nie je možné hovoriť o ušlom zisku ako o škode, nakoľko mu dosahovanie ušlého zisku nebolo umožnené v dôsledku rozhodnutia o neschválení zmluvy. V tejto súvislosti za správny považoval odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie, že nesprávny úradný postup, v dôsledku ktorého by bolo rozhodnuté o schválení/neschválení zmluvy neskôr než malo byť, by u žalobcu mohol viesť k vzniku škody vo forme ušlého zisku len za predpokladu, že by bolo vydané pozitívne rozhodnutie, teda, že by žalobcovi bolo umožnené vykonávať právo poľovníctva, čo však nie je tento prípad, nakoľko pozitívne rozhodnutie vydané nebolo. V nadväznosti na uvedené odvolací súd nevidel dôvod odkloniť sa od záverov vyjadrených v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/368/2017, ktorý tú istú právnu otázku za rovnakej skutkovej situácie posúdil totožne ako súd prvej inštancie, keďže nevzhliadol žiadne dôvody na zásadne odlišné rozhodnutie v druhovo identickom konaní o totožnom právnom probléme vo vzťahu k posúdeniu jednej zo základných zásad náhrady škody - ušlého zisku, a to príčinnej súvislosti. Dodal, že odlišným rozhodnutím odvolacieho súdu v skutkovo i právne zhodnej veci by došlo k porušeniu zásady právnej istoty a tým práv strán sporu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Odvolací súd ani nevzhliadol dôvody na protichodné právne závery, preto za rovnakých podmienok, rovnakým spôsobom vec aj právne posúdil a nepovažoval za účelné opakovane uvádzať rovnaké dôvody. Napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) CSP eventúálne z § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Namietal neprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ako aj súdom nižšej inštancie v otázke posúdenia splnenia zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to konkrétne „príčinnej súvislosti medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou“. Podrobne zopakoval svoju argumentáciu uplatnenú pred súdmi nižších inštancií, pričom za rozhodujúce považoval, že podmienkou existencie príčinnej súvislosti nie je pozitívne rozhodnutie o schválení zmluvy, ale už samotná nečinnosť správneho orgánu, v dôsledku ktorej žalobca nemohol vôbec právo poľovníctva vykonávať nielen v poľovnom revíre, na ktorý sa zmluva, ktorej schválenie bolo predmetom správneho konania vzťahovala, ale ani v žiadnom inom revíre. Z právneho záveru odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie v danej veci vyplýva, že podmienkou existencie tejto príčinnej súvislosti je pozitívne rozhodnutie o schválení zmluvy a v prípade negatívneho rozhodnutia samotná nečinnosť správneho orgánu (neprimerané prietahy v konaní) ešte túto príčinnú súvislosť nezakladá. V tejto súvislosti poukázal na vyslovený právny názor v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/13/2006 z 24. októbra 2007, podľa ktorého ku škode vyvolanej nesprávnym úradným postupom došlo bez ohľadu na to, aké by bolo rozhodnutie príslušného orgánu o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva. V dôsledku nečinnosti príslušného orgánu nemohol žalobca vykonávať právo poľovníctva, či už v poľovnom revíre Dubiská alebo v inom revíre. Podľa názoru dovolateľa sa odvolací súd pri riešení tejto otázky, ktorá bola pre rozhodnutie odvolacieho súdu zásadná, odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a takéto rozhodnutie odvolacieho súdu je nesprávne a rovnakou vadou trpí aj rozhodnutie súdu prvej inštancie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť ako aj zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie žalobcom nebolo podané podľa dovolacích dôvodov § 421 ods. 1 písm. a) ev. písm. c) CSP. Podľa jej názoru, súdy nižších inštancií správne zistili skutkový stav veci, ako aj vec správne právne posúdili. Navrhla dovolanie odmietnuť, resp. zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd“) uznesením z 28. septembra 2022 sp. zn. 6Cdo/100/2020 odmietol dovolanie; žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom č. k. III. ÚS 583/2024- 51 z 26. februára 2025 okrem iného rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/100/2020 z 28. septembra 2022 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“); zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/100/2020 z 28. septembra 2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z obsahu odôvodnenia vyplýva, že „ústavný súd nepreskúmal hodnotiacu otázku príčinnej súvislosti ako otázku skutkovú, s ktorou sa najvyšší súd neodmietol meritórne zaoberať. Naopak ústavnú udržateľnosť a odôvodnenosť záverov najvyššieho súdu, ústavný súd pri meritórnom rozhodovaní zameral na neprípustnosť dovolania kvôli absencii odklonu od rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/13/2006, z ktorého vyplýva záver, podľa ktorého ku škode vyvolanej nesprávnym úradným postupom došlo bez ohľadu na to, aké by bolo rozhodnutie príslušného orgánu o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva. Odlíšovací znak, ktorý zdôrazňoval najvyšší súd (rozhodnutie správneho orgánu o neschválení zmluvy), teda nie je zjavne relevantný. Uložil najvyššiemu súdu dôkladne identifikovať právne otázky, na ktorých potvrdzujúci rozsudok krajského súdu je založený a následne ich konfrontovať s dôvodmi dovolania, od ktorých bol rozsudok krajského súdu závislý. K posúdeniu príčinnej súvislosti ako skutkovej otázky ústavný súd poznamenal, že príčinná súvislosť je kategóriou, ktorú požívajú právne normy (čl. 46 ods. 3 ústavy, § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.), preto záver o jej danosti, či absencii vykazuje nielen povahu skutkovú, ale aj povahu právnu. Pri posudzovaní konkrétneho dovolania je potom podstatné, či dovolateľ svojou argumentáciou, ktorá je pre dovolací súd záväzná (§ 440 CSP), spochybňuje ustálený skutkový stav, alebo ako problematickú vidí aplikáciu ústavnej a legálnej kategórie príčinnej súvislosti na skutkový základ, ktorý nepovažuje za sporný (obdobne III. ÚS 295/2024)“.

7. Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (ďalej aj „dovolací súd“, § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu v súlade s ustanovením § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 314/2018 Z. z.“) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou odvolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ (R 83/2018).

14. Ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami, ktorú vyjadrujú predovšetkým rozhodnutia a stanoviská najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

15. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

16. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že predmetom uplatneného nároku je nárok na náhradu škody z titulu ušlého zisku z dôvodu neschválenia zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva v spoločnom revíri Dubiská podľa § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 23/1962 Zb. a to rozhodnutím Okresného úradu Bánovce nad Bebravou pozemkový a lesný odbor č. j. OU-BN-PLO-2015/000120-045 zo 7. októbra 2015, ktoré bolo rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov rozhodnutím č. j. OU-TN-OOP4-/2016/002199-016 z 10. marca 2016 potvrdené a odvolanie žalobcu (v tomto konaní) zamietnuté, s právoplatnosťou od 16. marca 2016. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/117/2016-134 zo 16. mája 2017 bola správna žaloba žalobcu zamietnutá. Dovolateľ nesúhlasil s právnym posúdením nepreukázania existencie zákonných predpokladov zodpovednosti za

škodu, nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Namietal, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vo vymedzenej otázke týkajúcej sa posúdenia príčinnej súvislosti medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou. Argumentoval tým, že v konaní boli preukázané zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, vrátane príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou, keďže podmienkou existencie príčinnej súvislosti nie je pozitívne rozhodnutie o schválení zmluvy, ale už samotná nečinnosť správneho orgánu, a teda pri zisťovaní príčinnej súvislosti sa odvolací súd podľa jeho názoru odklonil od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, pričom poukázal na rozhodnutie vo veci sp. zn. 4MCdo/13/2006. Podstatou dovolacej argumentácie bol teda nesúhlas dovolateľa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý považoval za správny záver súdu prvej inštancie týkajúci sa posúdenia (ne)splnenia zákonom požadovaných podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

17. Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

18. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje výkon právomoci orgánom verejnej moci, pri ktorom dôjde k porušeniu právnou normou ustanoveného predpísaného postupu alebo k porušeniu účelu, ku ktorému postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci smeruje. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

19. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

20. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci je a) nezákonné rozhodnutie orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, b) existencia škody, c) príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nepravým úradným postupom a škodou. Pre aplikáciu zákona č. 514/2003 Z. z. je dôležité rozlišovanie predpokladov zodpovednosti štátu za škodu podľa všeobecnej právnej úpravy a zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kedy prichádza do úvahy zodpovednosť za škodu iba za splnenia predpokladov vyžadovaných zákonom č. 514/2003 Z. z., ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci bez zreteľa na to, či tento výkon je uskutočňovaný orgánmi štátu alebo orgánmi, na ktoré boli funkcie štátu prenesené s tým, že zodpovednosť štátu je koncipovaná na princípe objektívnej zodpovednosti (§ 3 ods. 2). V zásade platí, že prednosť má osobitná právna úprava, ktorá môže odkazovať na aplikáciu ustanovení všeobecnej právnej úpravy.

21. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Prítom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992).

22. Pri výklade príčinnej súvislosti medzi škodou a nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, je súdna prax dovolacieho súdu jednotná, a to dlhodobo. Ustálila, že vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí ak je iba sprostredkovaný. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevzniká, príčinou škody môže byť len tá skutočnosť, že bez nej by škodný následok nevznikol. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, ale musí ísť o príčinu podstatnú. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho.

23. Z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/102/2011, 6MCdo/11/2010 a 3Cdo/ 313/2009 vyplýva právny názor, podľa ktorého pre posudzovanie vzniku zodpovednosti za škodu má zásadný význam otázka, v čom konkrétne škoda spočíva a pri zisťovaní príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na následok jej základným atribútom. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako priama príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná, a práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmovou poškodeného pokiaľ vznikla a konkrétnym konaním škodcu, ak je protiprávne sa zisťuje príčinná súvislosť (rozsudok najvyššieho súdu z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo 126/2009).

24. Z rozsudku (najvyššieho súdu) z 24. októbra 2007 sp. zn. 4MCdo/13/2006 v skutkovo obdobnej veci týkajúcej sa dovolateľa, k riešenej otázke príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci a vznikom škody z titulu ušlého zisku vyplýva, že „príčinná súvislosť sa javí vzťahom príčiny a výsledku, ktorý je daný vtedy, ak je daná skutočnosť v takom vzťahu k inej skutočnosti, že podľa všeobecnej skúsenosti, resp. odborných znalostí je treba pokladať za príčinu druhej, a túto za jej výsledok (Štefan Luby: Prevencia a zodpovednosť v občianskom práve-I, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 1958, str. 241). Príčinou vzniku škody v danej veci je tá okolnosť, ktorá stratou predpokladaného zisku z výkonu práva poľovníctva spôsobila. Škodnou udalosťou, v dôsledku ktorej žalobca nedosiahol rozmnoženie majetkových hodnôt, ktoré sa dalo očakávať pri pravidelnom chode vecí, je tu nečinnosť príslušného orgánu štátnej správy. Ku škode vyvolanej nesprávnym úradným postupom došlo bez ohľadu na to, aké by bolo rozhodnutie príslušného orgánu o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva. V dôsledku nečinnosti príslušného orgánu nemohol žalobca vykonávať právo poľovníctva či už v poľovnom revíre Dubiská alebo v inom revíre“.

25. V danom prípade namietané nesprávne právne posúdenie dovolateľom bolo dôvodné. Odvolací súd pri posudzovaní riešenej otázky nesprávne vychádzal z názoru, v zmysle ktorého, „vychádzajúc z prezumpcie správnosti správnych aktov, pokiaľ právoplatné rozhodnutie nebolo zmenené či zrušené, považuje sa za správne. Žalobca nemohol na základe zmluvy č. 5593/08-30 vykonávať právo poľovníctva a dosahovať zisk, pretože zmluva nebola schválená, nestala sa platnou a to na základe rozhodnutia správneho orgánu. Z dôvodu, že medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom nie je podľa názoru dovolacieho súdu príčinná súvislosť, odvolací súd považoval za správne zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie“. Odvolací súd konštatoval správnosť záveru súdu prvej inštancie, že k vzniku škody u žalobcu mohlo dôjsť za predpokladu vydaného pozitívneho rozhodnutia, na základe ktorého by mal žalobca umožnené vykonávať právo poľovníctva. V dôsledku oneskoreného vydania rozhodnutia, nesprávneho úradného postupu nemohol vykonávať právo poľovníctva i za obdobie za ktoré, nebyť tohto nesprávneho úradného postupu, by bolo dôvodné očakávať vydanie pozitívneho rozhodnutia, ktoré však v danom prípade nebolo vydané. S uvedenými závermi súdov nižšej inštancie sa dovolací súd nestotožňuje.

26. Najvyšší súd v rozsudku z 30. júna 2010 sp. zn. 5Cdo/126/2009 uviedol, že „k nesprávnemu

úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prieťahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky)“. Obdobný záver k definícii nesprávneho úradného postupu vyplýva napríklad aj z rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/60/2003, 6Cdo/115/2010.

27. V preskúmvanej veci nesprávny úradný postup spočíva v nečinnosti správneho orgánu, ktorý o návrhu zmluvy o nájme výkonu práva poľovníctva nerozhodol v zákonom stanovenej lehote, v dôsledku ktorej žalobca nemohol vykonávať právo poľovníctva. Pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov pre zodpovednosť za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a to nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v jeho nečinnosti, nie je rozhodujúce, aké by bolo rozhodnutie príslušného orgánu o návrhu na schválenie zmluvy o postúpení výkonu práva poľovníctva, ale či správny orgán rozhodol v zákonných lehotách.

28. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 2 CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP. Zároveň dovolací súd zrušil aj uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 19C/96/2010-838 z 8. decembra 2022 a č. k. 19C/96/2010-839 z 8. decembra 2022 týkajúce rozhodnutia o trovách štátu a o trovách dovolacieho konania v súlade s ustanovením § 439 písm. a) CSP ako závislé výroky od rozhodnutia vo veci samej (R 73/2004).

29. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

30. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie vo veci konať, vychádzajúc z vysloveného právneho názoru uvedeného v bode 27 odôvodnenia a teda splnenia jedného z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu a to nesprávneho úradného postupu. Dôkazná povinnosť na preukázanie výšky uplatneného nároku na náhradu škody z titulu ušlého zisku spočíva na žalobcovi (§ 455 CSP).

31. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 CSP.

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.